

Certificering krijgt vleugels

Hans Kamerbeek

Halverwege dit jaar waren er al 25 certificaten particulier natuurbeheer uitgereikt. Omdat er al veel handboeken zijn aangevraagd, staat de teller eind dit jaar naar verwachting op meer dan 100 deelnemers. Dat kan nog groeien naar ruim 1000 over 3 tot 6 jaar. Het certificeringsmodel van de FPG krijgt vleugels.

Het draait allemaal om het subsidiestelsel Natuur en Landschap (SNL) dat beheersubsidie verleent, in een aantal gevallen de waarde-daling compenseert van grond bij functieverandering en meebetaalt aan de natuurinrichting. Het aantal deelnemers aan SNL schommelt rond 2800. Daar zitten ook terreinbeherende organisaties bij. Een deel van de particuliere terreineigenaren kiest voor een groeps-certificaat van de Unie van Bosgroepen. Dan blijven ongeveer 1000 particulieren over die hun beheer zelf uitvoeren en (mogelijk) kiezen voor een individueel certificaat van de FPG.

De grootste tijdsdruk ligt nu bij 46 eigenaren van wie de SNL-beschikking afloopt in 2014. Als zij meer dan 75

"Grootste voordeel? Elkaar ontmoeten en inspireren"

"De uitwisseling van kennis en ervaring vind ik het grootste voordeel van certificering. Er komt van alles aan bod.

'Waarom heb je dat niet opgesnoeid? Waar wordt op gelet bij controle?'

Hanneke Hietink-van Beuningen is eigenaar van Landgoed 't Lange Broek van 12 ha in het Utrechtse Langbroek. Van huis uit juriste en nu bijna klaar met de HBO-opleiding Bos- en Natuurbeheer in Velp, doet zij veel beheer zelf: het kruidenrijke grasland maaien, knotwilgen snoeien, distels bestrijden. "Afgelopen drie jaar heb ik geleerd beheerplannen te schrijven. Dus kostte me het invullen van alle formulieren en het opstellen van visie en plan hooguit twee dagen."

Drs. H.C. Kamerbeek is bioloog, journalist en auteur van 'Waardevol Groen' over geld verdienen met natuur en landschap, juli 2012

Foto's: Tineke de Vries

de landeigenaar

7

Natuurkwaliteit door particulieren

hectare natuurterrein hebben, zijn ze verplicht om een certificaat te bezitten van de landelijke Stichting Certificering SNL. Dat is een stichting van de gezamenlijke Provincies, georganiseerd in het Interprovinciaal Overleg. Het IPO gaf de FPG de opdracht dit individuele certificaat uit te werken. In het pilotjaar 2012 zijn de eerste certificaten versprekt.

Mond-tot-mondreclame doet zijn werk. Want er komen ook aanvragen van buiten de SNL, dus van mensen die geen certificaat nodig hebben, maar wel aan overheden en bureaus willen laten zien dat ze kwaliteit leveren.

Ongewenste ondergrens

De FPG is niet blij met de grens die de Provincies trekken bij 75 hectare. "Maak het certificaat ook verplicht voor kleinere eigenaren", bepleit Tineke de Vries, eigenaar van 14 hectare EHS-terrein (Ecologische Hoofdstructuur) in Friesland. Zij coördineert, samen met projectleider Ekko Aertsen, het FPG-certificeringsproces. "Zo kunnen vertrouwen en waardering groeien. Want

Provincie en Rijk krijgen veel meer informatie over de natuurbijdragen van particulieren. Dan verbetert ook de informatie waarmee Provincie en Rijk hun natuurbeleid onderbouwen. Bovendien kosten de SNL-aanvragen van certificaathouders minder tijd en geld."

De verschillen tussen de SNL-controle door enerzijds Dienst Regelingen en DLG (Dienst Landelijk Gebied) en anderzijds het nieuwe certificaat zijn groot. De eigenaar draagt nu meer verantwoordelijkheid, de Provincie geeft meer vertrouwen. De controle richt zich niet meer op doelsoorten, maar op de uitvoering van het afgesproken beheer. Dus vervalt de controle op details als zijtakjes aan een knotwilg waarover Govert Bos, beheerder van Landgoed Scherpenzeel schreef in De Landeigenaar nr. 3 van dit jaar.

Opzet werkbaar en leerzaam

De procedure begint met het FPG-contract. Daarna volgen Beheerplan en een werkplan, aan de hand waarvan het

oktober 2013 - Nr 5

certificaat wordt aangevraagd bij de landelijke Stichting. De werkzaamheden worden bijgehouden in een logboek. Aan het eind van elk jaar volgt een evaluatie en een nieuw werkplan. Die twee gaan met het logboek naar de provinciale FPG-werkgroep. Eens in de twee jaar deelt de certificaathouder de documenten met andere deelnemers, ecologen en de provinciale werkgroep voor overleg over het beheer en de manier van documenteren. Daarnaast bezoeken alle deelnemers eens per jaar of twee jaar een terrein om kennis en ervaringen uit te wisselen.

Met certificering laten we als particulieren zien dat we natuurkwaliteit leveren en dat we het vertrouwen waard zijn

De monitoring van natuurwaarden doet de Provincie eens in de zes jaar. Dat mag de eigenaar ook zelf doen. Bij Tineke de Vries komt een plantenwerkgroep om het jaar voor een inventarisatie en een vogelwerkgroep zelfs elk jaar. Die gegevens gaan naar de gebiedscoördinator als aanvulling op de monitoring door de Provincie.

Tineke de Vries op haar Landgoed De Flearen

Wat motiveert Tineke de Vries? "Particulieren willen serieus genomen worden als natuurbeheerders. Dan zullen we een professionaliseringsslag moeten maken. Met certificering kunnen we laten zien dat we natuurkwaliteit leveren, dat we de controle daarop kunnen waarborgen en dat we het vertrouwen waard zijn."

Uit de hand gelopen hobby

Landgoed Geesloo in het zuid-Drentse Elim telt 40 hectare droog bos met half loof-, half naaldbomen. Geert Jeurink is dierenarts. Hij beschouwt het landgoed als een uit de hand gelopen hobby. De liefde begon bij zijn vader. Later kocht zoon Geert ook percelen. Na het overlijden van vader kwam een deel in bezit van zijn zus. Zij krijgt naar rato een deel van de houtopbrengst. Sinds 2000 woont Jeurink met zijn vrouw in een houten beheerderswoning midden in zijn bos.

Belangrijkste overweging om deel te nemen aan het FPG-model? "Wil je straks nog subsidie krijgen, dan zul je gecertificeerd moeten zijn. Het individuele model van de FPG stond me aan en ik vond het plezierig met een pilot mee te doen. Want zo kun je van elkaar leren", aldus Jeurink. "Het sprak me aan om alles op papier te zetten: mijn kennis, wat ik gedaan heb, de planning. Mijn zus stelde dat hooglijk op prijs, want als er met mij iets zou gebeuren, zou een ander het zo over kunnen nemen. We hadden in 1997 al een Landgoedvisie geschreven, dankzij alle kennis bij de zes kinderen en hun partners. Velen hebben een groene opleiding gevolgd in Velp of Wageningen. Als doel staat in de Land-

goedvisie: houtproductie met behoud van de natuurwaarden."

"Een groot deel van het vereiste Beheerplan konden we vullen met de Landgoedvisie. Van daaruit hebben we een jaarplan geschreven. En het logboek hielden we al bij, al moest dat in een ander format, dat inderdaad overzichtelijker was dan wat ik deed. Toen ik alles had ingeleverd bij de werkgroep,

"Invullen was heel gemakkelijk"

"We hadden alle gegevens al verzameld voor de aanvraag van de NSW-status en de subsidies. Het invullen van de certificaatformulieren was heel gemakkelijk." Frederike Scholten van Aschat was in Noord-Brabant de eerste die een certificaat kreeg. Zij kreeg dat plechtig overhandigd op 12 maart jl. op haar Landgoed Jagershagen ten zuiden van Vught. Het Landgoed beslaat ruim 12 hectare, waarvan 7,5 hectare verpacht is als landbouwgrond. Het gezin woont er sinds 2005; het is familiebezit sinds 1920.

"Vroeger zat alles in mijn hoofd. Nu staat het in een Beheerplan, een jaarlijks werkplan en een logboek. Dat is makkelijk voor mijn man. Hij weet minder van natuur dan een biologiedocent als ik. Maar hij is weer handiger in de uitvoering."

moest ik er nog een beetje aan schaven. Drie maanden later kreeg ik mijn certificaat. Het heeft ons niets gekost, behalve tijd. Ik schat zo'n veertig uur. Dat was vooral omdat onze eigen administratie niet helemaal duidelijk was." Spontaan vult Jeurink aan: "De enthousiaste begeleiding van Tineke de Vries heeft ons erg geholpen om door te zetten." Zijn vrouw Eefke zag de betrokkenheid van de familie groeien. Alle stukken zijn digitaal verspreid, zodat iedereen inzicht heeft in de stand van zaken en wat er elk jaar moet gebeuren

Wie meer informatie wenst over het FPG-certificeringsmodel kan terecht op de website www.grondbezit.nl/ certificering of bij projectleider Ekko Aertsen, e-mail e.aertsen@grondbezit.nl, telefoon 0318-578 550.